

Fenomén severské detektivky. Jo Nesbø, Lars Kepler a spol. napínají miliony čtenářů

Harry Hole, Joon Linna, Carl Mørck, Freya a Huldar. To je jen několik knižních hrdinů potírajících zločin v populárních severských kriminálních románech. Co mají tyto knížky společného? Jsou drsné, čtou je miliony lidí po celém světě a obvykle mají 400 a více stran.

FILIP LUKEŠ

Jednou z nejprodávanějších a nejčtenějších detektivních sérií v celosvětovém měřítku jsou knihy o svěrázném detektivovi Harrym Holeovi. Byly přeloženy do více než 50 jazyků a prodalo se jich přes 55 milionů. Přitom, kdyby si jejich autor, norský spisovatel Jo Nesbø, který se profesionálně věnoval fotbalu, jednoho dne nezranil koleno, tituly jako Netopýr nebo Levhart by vůbec nevznikly.

DRSNÝ PIJÁK HARRY

Měl obličej a tělo jako vytesané ze dřeva: vyzáblé, čisté a tvrdé. V blede pleti se mu na nose rýsovala jemná spleť modrých žilek, které společně s očima podlitými krví, jejichž duhovky barvou připomínaly sepranou džínovinu, naznačovaly, že tenhle člověk má za sebou drsný život. Drsnou kariéru pijáka. Drsný pád. A snad i drsný milostný vztah. Tak Nesbø popisuje svého literárního hrdinu Harryho v zatím poslední knize Zatmění.

Spisovatel, ale i rocker, který hraje na kytaru, se při utváření charakteru svého zasmušilého kriminalisty

JO NESBØ při loňské návštěvě Česka. Foto: Deník / Petr Chodura

inspiroval u představitelů takzvané drsné školy Raymonda Chandlera a Dashiella Hammetta. Nesbø je skvělý vypravěč, má cit pro dávkování napětí, vymyšlí neotřelé zápletky a dějové zvraty a dokáže čtenáři pocuchat nervy. V roce 2017 měl premiéru film podle knihy Sněhulák, ve kterém Harryho Hola ztvárnil irský herec Michael Fassbender.

PAN A PANÍ KEPLEROVI

Dalším výrazným představitelem je švédský spisovatel Lars Kepler, respektive manželská dvojice Alexander Ahndoril a Alexandra Coelho Ahndorilová skrývající se pod tímto pseudonymem. Vymyšlené jméno je ve sku-

tečnosti počtem dvěma mužům – švédskému spisovatel Stiegu Larssonovi (odtud Lars) a německému astronomovi Johannu Keplerovi. Larssonovi, autorovi kultovní trilogie Milénium (Muži, kteří nenávidí ženy, Dívka, která si hrála s ohněm a Dívka, která koplá do vosího hnízda) se manželé chtěli přiblížit žánrem a kvalitou psaní, Kepler pak pro ně představuje objevování něčeho nového. Série úspěšných thrillerů s vyšetřovatelem Joonou Linnou, záhadným, osobitým a nejlepším detektivem ve svém oboru, je důkazem, že záměr jim vyšel dokonale. První kniha podepsaná Larsem Keplerem vyšla v roce 2009 (Hypnotizér)

a od té doby se počet titulů smyšleného autora zaokrouhlil na rovných deset.

ODDĚLENÍ Q

Jussi Adler-Olsen je rodilý Dán, který se ve své tvorbě často zabývá psychickými poruchami, snad proto, že jeho otec byl psychiatr. V roce 2007 spatřila světlo světa jeho kniha Žena v kleci, první část kriminální série o kodaňském policejním oddělení Q s komisařem Carlem Mørckem, podivínem, který nerad projevuje emoce. Spolu se svým asistentem Asadem a sekretářkou Rose se zabývá řešením odložených případů. Série o oddělení Q už má devět dílů (prodalo se bezmála 30 milionů výtisků) a patří v rámci svého žánru k nejúspěšnějším na světě. Bylo podle ní natočeno pět filmů.

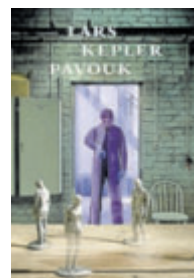
INŽENÝRKA, KTEROU BAVÍ PSANÍ

Asi nejznámější ženskou autorkou severských kriminálních thrillerů je rodačka z Reykjavíku Yrsa Sigurðardóttir, jejíž knihy bývají označovány za islandskou odpověď na romány Stiega Larssona. Sigurðardóttir, která je nejen spisovatelkou, ale i stavební inženýrkou, znamenala obrovský úspěch už svým debutem nazvaným Poslední rituál, jenž byl přeložen do více než 30 jazyků, a v žebříčku prodejnosti předčil dokonce knihy Dana Browna. V posledních letech je populární hlavně její série Freyja & Huldar, v níž kriminální případy řeší sympaticky ošuntělý detektiv Huldar a dětská psycholožka Freyja.

Co stojí za přečtení

Jo Nesbø: Zatmění (Kniha Zlín)

Třináctý případ Harryho Hologa, který se vrací domů z Los Angeles, kde se marně snažil upít se k smrti. V patách má vymahače dluhů a před sebou vraždu dvou mladých žen. Ze zločinu je obviněn známý realitní magnát. Pokud Harry do deseti dnů najde pravého vraha, zachrání hned několik lidí najednou. Čas letí jako splašený, vrah je vždy o krok napřed a krvavý úplněk se neúprosně blíží.

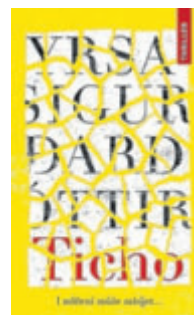

Lars Kepler: Pavouk (Host)

Devátý případ Joony Linny. V Kapellskäru byl nalezen pytel s téměř rozpuštěným tělem. Bestiální pachatel dává policii možnost zastavit sérii vražd tím, že rozluští složité hádanky. Joon Linna a Saga Bauerová společně usilují o vyřešení zapeklitého případu a o záchranu vyhlednutých obětí dřív, než bude pozdě.

Jussi Adler-Olsen: Chlorid sodný (Host)

Poté, co se oddělení Q ponoří do vyšetřování úmrtí výrazných osobností, která byla zatím považována za sebevraždy nebo neštěstí, v nich odhalí daleko horší vzorec jednání a vše nasvědčuje tomu, že zanedlouho zemře další člověk. Aby zabránili kruté smrti, pustí se v obtížné době proticovidových opatření s typickou dávkou humoru a soudržnosti do zavlitého boje o čas. Devátý díl série o oddělení Q.

Yrsa Sigurðardóttir: Ticho (Metafora)

Poslední kniha ze série Freyja & Huldar. Uprostřed dne v Reykjavíku zmizí z kočárku spící nemluvně a na jeho místě leží cizí mrtvé dítě. O jedenáct let později objeví detektiv Huldar se svou nadřízenou Erlou v kufru odstaveného auta části rozsekaného ženského těla. Co tu ale chybí, je hlava oběti. Vyšetřovací tým se pustí do vyšetřování jednoho z nejtěžších případů.